

26.02.2020

Asia/15

§ 66

Valtuutettu Outi Alasen aloite matalan kynnyksen psykiatrian yksiköstä

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Mauri Venemiehen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten, että selvitetään sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten nykyinen palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan avun tarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä sekä onko tarvetta erityisesti elämäntilannekriisien hoitoon keskittyneelle yksikölle.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan asia valmisteluun siten, että selvitetään sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten nykyinen palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan avun tarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä sekä onko tarvetta erityisesti elämäntilannekriisien hoitoon keskittyneelle yksikölle.

Jaa-äännet: 60

Alviina Alametsä, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pauliina Saares, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Tomi Sevanter, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äänet: 19

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Joel Harkimo, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Silja Borgarsdottir Sandelin, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara

Poissa: 3

Pia Pakarinen, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanen ja 28 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan matalan kynnyksen psykiatrisen yksikön palvelujen järjestämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että uuden sairaalaosastoa vastaavan yksikön perustaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Kiireellisessä elämän kriiseihin liittyvässä avun tarpeessa otetaan yhteyttä omalle terveysasemalle. Vakavissa tilanteissa hakeudutaan Haartmanin ja Malmin sairaaloiden psykiatrisen päivystykseen.

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samalla arvioidaan terveysasemien mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajien riittävyys. Kynnyksettömien mielenterveyspalvelujen saatavuutta on vahvistettu Myllypuron terveysaseman yhteyteen avatulla Mieppi-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

26.02.2020

Asia/15

mielenterveyspalvelusteella, jonne voi elämäntilannekriiseissä ottaa yhteyttä kaikkialta Helsingistä.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto. Vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 12.02.2020 § 41

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.02.2020 § 82

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

26.02.2020

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

03.02.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Anna Vuorjoki: Palautetaan asia valmisteluun siten, että selvitetään sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten nykyinen palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan avun tarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä sekä onko tarvetta erityisesti elämäntilannekriisien hoitoon keskittyneelle yksikölle.

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Mikko Kiesiläinen, Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

27.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.12.2019 § 292

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ja 28 muun valtuutetun valtuustoa-loitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikön perustamista:

"Kiireellisessä aikuisikäisten elämänkriiseihin liittyvässä avun tarpeessa otetaan yhteys omalle terveysasemalle. Hoidon tarpeen arviointi tehdään digitaalisesti tai tulemalla paikan päälle. Digitaalisia yhteydenotomahdollisuuksia ovat sähköinen yhteydenottoaavake, puhelu takaisinsoittopalvelulla ja jatkossa myös chat. HUSin Mielenterveystalo on asiakkaan käytössä hänen arvioidessaan itse tilannettaan ennen yhteydenottoa. Noin puolelle terveysasema-asiakkaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Terveysaseman terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa kriisiasiakkaan hoidon tarpeen arvion jälkeen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan vastaanotolle, joka on yhteydessä asiakkaaseen pääsääntöisesti samana arkipäivänä yhteydenotosta. Kriisipotilaille on varattu akuuttiaikoja.

Ympäri vuorokautisesti vuoden jokaisena päivänä toimiva psykiatrian päivystys Haartmanin ja Malmin sairaaloissa auttaa päivystyksellisissä vakavissa kiiretilanteissa ja järjestää potilaalle hoidon tarvetta vastaavan jatkohoitopaikan.

Psykiatrisissa kriisitilanteissa asiakas, läheinen tai työntekijä voi ottaa arkisin suoraan yhteyttä psykiatrian poliklinikalle, josta asiakas saa avun akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmästä (ns. AAK-työryhmät). Kiiretilanteissa psykiatrinen arviointi ja hoito järjestetään potilaan hoidon tarpeesta riippuen 1–3 arkipäivän sisällä yhteydenotosta. Hoitoon otetaan aina mukaan potilaan läheisverkosto ja varmistetaan potilaan psykososiaalinen tuki. Tarvittaessa tehdään kotikäyntejä.

Kynnyksettömien mielenterveyspalvelujen saatavuutta on vahvistettu Myllypuron terveysaseman yhteyteen avatulla mielenterveyspalvelupisteellä (mielenterveyspalvelupiste Mieppi), jonne voi ottaa yhteyttä elämäntilannekriiseissä kaikkialta Helsingistä. Jos palvelupisteeseen tarjoamat interventiot eivät ole riittäviä, hoitoa jatketaan esimerkiksi palvelusetelillä asiakkaalle tarjottavalla lyhytterapialla tai psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa. Lyhytterapiain hankintaprosessi on vielä kesken.

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on jatkossa avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samassa yhteydessä arvioidaan myös terveysasemilla toimivien mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajien riittävyys.

Jos kriisipotilaan oireilun ennakoidaan pitkittyvän tai muuttuvan vaikeasteiseksi, potilas hoidetaan psykiatrian poliklinikan tiivistetyssä avohoidossa, Auroran sairaalan päiväosastolla tai ympärivuorokautisella

osastolla. Ympäri vuorokautinen hoito tulee kyseeseen silloin, kun muut hoitokeinot ovat riittämättömiä.

HUS Psykiatria tuottaa vuosittain päivitetyn työnjakosopimuksen mukaisesti koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin väestölle alueellisesti keskitetyt erityisryhmille tarkoitetut psykiatrian palvelut ja Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut.

Äkillisessä elämänsä tilanteessa on käytettävissä psykiatriset akuutti-työryhmät sekä perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut. Jo psykiatrisessa hoidossa oleville on käytettävissä intensiivinen avokuntoutus ja päiväsairala tiivistetyn avohoidon tarpeeseen. Akuutissa sairaalahoidon tarpeessa on käytettävissä Auroran ensihoito-osasto ja muut sairaalaosastot. Toiminnan painopiste on monipuolisten avopalvelujen lisäämisessä ja kehittämisessä. Uuden sairaalaosastoa vastaavan yksikön perustaminen ei olisi kokonaisuuden ja kustannusten kohdentamisen kannalta mielekäästä.

Koko HUS-piirin aikuisväestölle tarkoitetut alueellisesti keskitetyt erityisryhmien palvelut psykiatriassa ovat:

1. Syömishäiriöpotilaiden avohoito-, päiväosasto- ja vuodeosastopalvelut
2. Neuropsykiatrian erityispalvelut
3. Kuurojen omakieliset (viittomakieliset) konsultaatio- ja sairaanhoitopalvelut
4. Sukupuoli-identiteetin tutkimukset ja sukupuolenkorjausprosessin koordinointi
5. Oikeuspsykiatrian palvelut
6. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen avo- ja sairaalahoidon palvelut
7. Yleissairaalapsykiatrian konsultaatiot (ml. kriisihoito) HYKS Helsingin sairaaloiden somaattisissa yksiköissä
8. Riippuvuuspsykiatrian erityispalvelut
9. Äidinkieltään ruotsinkielisten potilaiden osastohoito (kun potilaan hoidossa on perusteltua kokonaisvaltainen ruotsinkielinen osastomiljö)
10. Tilapäisesti kaupungissa oleskelevien ulkomaalaisten (turistit) sairaalahoidon ja turvapaikanhakijoiden tarvittava psykiatriset erikoissairaanhoito.

Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut HUS Psykiatriassa ovat:

1. Geropsykiatrian erityispalvelut

26.02.2020

2. Vaikea-asteisesti oireilevien ja potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden erityispalvelut
3. Neuromodulaatiohoidon toteutus
4. Kulttuuripsykiatrian erityispalvelut.

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi HUS Psykiatria täydentää Helsingin palveluita tarvittavin osin vaativissa työkyky- ja kuntoutusarvioissa ja varhaista vuorovaikutusta tukevassa perhepalvelutoiminnassa. Tämän lisäksi HUS vastaa varusmiespalveluksessa olevien psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita. Perustason ja matalan kynnyksen avohoitopalvelujen ensisijaisuus lisäävät asiakkaan osallisuutta, vahvistavat arjessa selviytymistä ja vähentävät erityistason palvelujen tarvetta.”

19.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi